

**ECCLESIASTICAE || DISCIPLINÆ || LIBRI SEX: || DE
CANONICA ET MO- || nastica Disciplina collapsa
restau- || randa, pristinoque nitori || restituenda. ||**

Schulting, Cornelius

Coloniae Agrippinae, 1599

VD16 ZV 14233

3. Ex Decreto Iunonis, Concilio Arausicano, ex Codice Decretorum librorum sexdecim, ex Concilio Vasensi primo, Carpentoracensi, Arelatensi 3. & alio Arelatensi, Venetico, Turonico 1. Taraconensi, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63372)

timi non fuerint qui eius crimina manifestis indicijs probare contenderint, & ipse negauerit, tunc ipse cum socijs septem eiusdem ordinis (si valet) à crimine seipsum exurget. Diaconus verò si eodem crimine accusatus fuerit, semetipsum cum tribus expurget.

CAPVT III.

Ex Decreto Iuonis.

Perquirendum est, si aliqua foemina sit, quæ per quædam maleficia, & incantationes mentes hominum immutare se posse dicat, id est, vt de odio in amorem, vel de amore in odium conuertat, vt bona hominum aut damnet, aut subripiat. Et si est quæ dicat cum dæmonum turba in similitudinem mulierum transformata, certis noctibus equitare super quædam bestias, & in eorum consortio annumeratam esse. hæc talis omnimodis scopis correcta ex parochia eiiciatur.

Ex Concilio Arausiceno primo, Canon. 3. Qui recedunt de corpore pœnitentiæ accepta, placuit sine reconciliatoria manus impositione eos communicare, quod morientis sufficit consolationi secundum definitiones Patrû, qui huiusmodi communionem congruenter viaticû nominauerunt. Quod si superuixerint, stent in ordine pœnitentium, vt ostensis necessarijs pœnitentiæ fructibus, legitimam communionem cum reconciliatoria manus impositione recipiant. Canon 7. In Ecclesia manumissos, & per testamentum Ecclesiæ commendatos, si quis in seruitutem vel obsequium,

quum,

quum, vel ad coloniarum conditionem imprimere tentauerit, animaduersione Ecclesiastica coercebatur. Canon. 10. Si quis Episcoporum in alienæ ciuitatis territorio Ecclesiam ædificare disponit, vel per fundi sui negotio, aut Ecclesiastica utilitate, vel pro quacunque sua opportunitate permessa licentia ædificandi (quia prohibere hoc nefas est) non præsumat dedicationem, quæ illi omnimodè reseruatur, in cuius territorio Ecclesia assurgit: reseruata verò ædificatori Episcopo hæc gratia, vt quos desiderat clericos in re sua videre, ipsos ordinet in cuius ciuitatis territorio est: vel si ordinati iam sunt, ipsos habere acquiescat. Et omnis Ecclesiæ ipsius gubernatio ad eum (in cuius ciuitatis territorio Ecclesia surrexit) pertinebit. Quod si etiam secularium quicumque ædificauerit Ecclesiam, & alium magis quam eum in cuius territorio ædificat inuitandum putauerit, tam ipse qui contra constitutionem ac disciplinam gratificare vult, quem omnes Episcopi, qui ad huiusmodi dedicationem inuitantur, a conuentu abstinebunt. Canon 19. Hæc quæ subscripsimus cum eorum quoque concordia qui consensus dederunt, rata deinceps inter nos ac nostros haberi volumus, & habenda sancimus, non prætereuntes eas qui synodo aut per se, aut per consensus suos, vel ad vicem sublegatos destinando adesse detrectant, vt quid sibi de illis placeat, qui Patrum statuta despiciunt innotescat, non quod nobis temporum qualitate difficile sit ad sanctam synodum conuenire adiicientes, quod si similibus deinceps paginis pro salubritate Ecclesiastica, ac

reme-

remedijs congregare conuentus voluerimus, con-
stituamus vt nullus conuentus denunciatione sol-
uatur. Ex eodem partim, & partim ex alio Codice
decretorum, librorum sexdecim, lib. II. cap. 7. Re-
conciliatio excommunicati: Cum aliquis excom-
municatus, vel anathematizatus pœnitentia du-
ctus veniam postulat, & emendationem promit-
tit, Episcopus qui eum excommunicauit, ante ia-
nuas Ecclesiæ venire debet, & duodecim præsby-
teri cum eo, qui eum hinc & inde circumstare de-
bent. Vbi etiam esse debent illi quibus iniuria
vel damnum commissum debet emendari: aut si
iam emendati est eorum testimonio comprobari.
Deinde interroget Episcopus, si pœnitentiam iux-
ta quod canones præcipiunt, pro perpetratis sce-
leribus suscipere velit. Et si ille terræ prostratus
veniam postulat, culpam confitetur, pœnitentiã
implorat, & de futuris cautelam spondet, tunc E-
piscopus apprehensa manu eius dextra, in Eccle-
siam illum introducat, & ei communionem, &
societatem Christianam reddat, & septem Psal-
mos pœnitentiales decantet cum istis precibus
Kyrieleyson. Pater noster, Et ne nos. Saluum fac
seruum tuum. Deus meus sperantem in te. Mitte
eis Domine auxilium de sancto. Et de Sion tuere
eum. Nihil proficiat inimicus in eo. Et filius ini-
quitate non apponat nocere ei. Esto eis Domine
turris fortitudinis. A facie inimici. Domine ex-
audi. Dominus vobiscum. &c. Oratio: Præsta quæ-
sumus Domine huic famulo tuo dignum pœni-
tentia fructum, vt Ecclesiæ tuæ sanctum, à cuius
integritate deuiauerat peccando, admissorum ve-
niam

niam

niatū consequendo reddatur innoxius. Per Christum Dominum nostrum. Amen. Alia oratio. Maiestatem tuam quæsumus, Domine sancte, pater omnipotens, æterne Deus, qui non mortem sed peccatorum vitam semper inquiris, respice flentem famulum tuum, attende prostratum eius plâctum in gaudium tuæ miserationis conuerte, scinde delictorum sacco, & indue cum læticia saluari, vt post longam peregrinationis famem de sanctis altaribus satiatur, ingressusque cubiculū regis, in ipsius aula benedicat nomen gloriæ tuæ semper. Amē. Alia oratio. Deus misericors, Deus clemens, qui secundum multitudinem miserationum tuarum peccata pœnitentium deles, & pœteritorum criminum culpas venia remissionis euacuas, respice super hunc famulum tuum N. & remissionem omnium peccatorum suorum sibi tota cordis confessione poscentem deprecatus exaudi, innoua in eo pijsimè pater, quicquid terrena fragilitate corruptum, vel quicquid diabolica fraude violatum est, & vnitati corporis Ecclesiæ membrum redemptionis annecte. Misere Domine gemitum, misere lachrymarum eius, & non habentem fiduciam, nisi in tua magna misericordia, ad tuæ sacramentum reconciliationis admitte. Per Christum Dominum nostrum. Post hæc secundum modum culpæ pœnitentiam ei iniungat, & literas per Parochiam suam dirigat, vt omnes nouerint eum in societate Christiana receptum. Alijs etiam Episcopis hoc notum faciat. Nullus autem Episcopus alterius parochiarum excommunicare, vel recõciliare præsumat,
fin e

sine consensu vel conscientia proprii Episcopi.
 Ex Concilio Vasensi primo. Canon. 6. verbi grat.
 Inimicus est alicui pro actibus suis vos nolite ex-
 pectare, vt ipse vobis dicat, cum illo nolite amici
 esse, sed prudenter obseruare debetis, & volunta-
 ti eius videlicet qui Ecclesiæ curam gerit absque
 commonitione obsecundare, & auerti ab eo cui i-
 psum sentitis aduersum: sed nec loqui his quibus
 ipse non loquitur, vt vnusquisq; qui in culpa est,
 dum cupit omnium vestrum sibi gratiam repara-
 re, citius festinet recõciliari ei qui omnibus præ-
 est, vt per hoc redeat ad salutem, cum obedire ce-
 perit monitis præfidentis, &c. quæ in consequen-
 tibus denotant amicos eorum, qui veritati inimi-
 ci sunt. Sciat itaq; deinceps clerus ad reatum, sed
 & populus fidelium ad culpam sibi ascribendû,
 si quis in hoc vitiorum maiorum confortator &
 disciplinæ subuersor cognoscitur. Ex Concilio
 Carpentoracensi: Licet omnia quæ Ecclesiastica
 regula præcepit obseruari in multis canonibus
 contineantur inserta, noscuntur tamen causæ pro
 quibus necesse habet sacerdotes Domini, quod ad
 iustitiam pertinet secundum discipl. Eccl. ordina-
 re. Ex Concil. Arel. 3. Canon 3. Quia dignum est, vt
 seueritatem Ecclesiasticæ disciplinæ sentiat, qui
 toties salubriter à sanctis Patribus instituta obser-
 uare contemnit. Canon 4. Et si fortè aliquis cleri-
 corum regulam disciplinæ Ecclesiasticæ subter-
 fugiens, fuerit euagatus quicumque eum suscepe-
 rit, & non solum Pontifici suo non reconciliaue-
 rit, sed magis defensare præsumserit, Ecclesiæ
 communionem priuetur:

Ex

Ex Arelatenſi Concilio iuxta Gracianum, non tamen ponit quoto, Monasteria, vel Monachorum diſciplina ad eum pertineat Episcopum, in cuius ſunt territorio cōſtituta. Ex venetico Concilio: Quoniam nos in Eccleſia Venetica cauſa ordinandi, Episcopatus congregauit rectum eſſe credimus de regula Eccleſiaſtica, quæ nobis donante Domino credita eſt, & de diſtinctione, cuius curam non ſine culpa noſtra omitemus habita collatione, vt quæ in priorum patrum ſtatutis vidimus omiſſa, & procedente tempore ex nimia licentia prælabente ſeculari libertate præſumpta ſtatutis celeberrimis ſanciremus. Quod in notitiam beatitudinis veſtræ, quia præſentia veſtra, nobis neceſſitate faciente fraudata eſt credimus deferendum, vt ſi probabile duxeritis, id quoque & veſtra authoritate firmetur, & diſtinctione ſerueatur.

Canon. 6. In Monachis quoque par ſententiæ forma ſeruetur. Quos ſi verborum increpatio nõ emendauerit, etiam verberibus ſtatuiſmus coerceri.

Ex Concilio Turonico primo: Seuerino viro clariffimo Conf. ſub die 18. Calend. Decemb. cum ad ſacra tiſſimam feſtiuitatem, quo Domini Martini receptio celebratur, in ciuitate Turonorum Beatiffimi ſacerdotes, quorum ſubſcriptio ſubter adiemã eſt, veniſſent, neceſſariò crediderunt, vt quia per longam incuriam in aliquo de rebus, Eccleſiaſtica diſciplina regula fuiſſet vitiata, diſſinitionem ſuam, quæ cum Patrum authoritate concordat præſentis ſcripturæ emanationem
firma.

firmarent, non quæ prius illicitè commissa sunt reuoluentes, sed in posterum vniuersorum utilitati prospicientes, vt secundum Euangelica præcepta, & Apostolicam doctrinam Patrum statuta seruantes, Ecclesia Domini pura & immaculata permaneat. Ex Concilio Terraconensi: Canone 1. Si quis hæc à nobis statuta contempserit, si clericus est, loci sui dignitate priuetur. Si verò religiosus, vel monachus in cella monasterij inclusus, pœnitentiæ lamentis incumbat, vbi singulari afflictione panis & aquæ victum ex Abbatis ordinatione percipiat. Canon 7. De Diocesanis Ecclesijs, vel clero id placuit diffiniri, vt præbyteri, vel diaconi, qui mihi constituti sunt cum clericis septimanas obseruant, id est, vt præbyterlynam faciat hebdomadam, qua expleta succedat Diaconis ei, similiter ea scilicet conditione seruata, vt omnis clerus die sabbati ad vesperam sit paratus, quo facilius die Dominico solennitas cum omnium præsentia celebretur, ita tamen vt omnibus diebus vespers & matutinas celebrēt: quia desistente clero (quod est pessimum) comperimus, in basilicis nec luminaria ministrari. Si qui sanè negligentia vitio hæc implere noluerint, nouerint se secundum statuta canonum pro modo personarum canonicæ disciplinæ subdendos.

Ex Concilio Epaunensi: Canon 19. Abbas si in culpa reperiatur aut fraude, & innocentem se asserens ab Episcopo suo accipere noluerit correctionem, ad metropolitani iudicium deducatur. Canon 29. Lapsi, id est, qui in Catholica baptizati,

S

si præ-

si prauaricatione damnabili post in hæresim transferint, grandem eis difficultatem redeundi sanxit antiquitas. Quibus nos annorum multitudine priuatis, pœnitentiam biennij conditionibus infrascriptæ obseruationis imponimus, vt præscripto biennio tertia die sine dilatione ieiunent, & in Ecclesiam studeant frequentare pœnitentiam locum standi, orandi, humilitatem nouerint obseruandam, & etiam si ipsi cum catechuminis procedere commonentur, abscedant. Hoc si obseruare voluerint, constituto tempore admittentur ad altarium, & relaxatio obseruetur. Quam si arduam vel duram fortè putauerint, statuta præteritorum canonum complere debent.

Ex Synodo Romana prima Canone 2. atque id eo caueamus in posterum, ne subuersio disciplinæ, aut audacia præsumptium gestiat tentare similia, & pari adunatione tractemus expressis scilicet sententijs sancientes, quid circa Romani Episcopi ordinationem debeat custodiri. Canon 5. Et adiecit: Ea quæ ad sopiendos veternosæ præsumptionis errores vel infensæ rebus Ecclesiasticis ægritudinis morbos, quibus vniuersalis afflictebatur Ecclesiæ deliberatio religioni congrua paci que constituit, firmitatem perpetem sortiantur, vt præstante Deo quem custodem rerum constat esse bonarum, synodalis ordinatio vigeat, atque omnes sine personæ alicuius distinctione constringat. Contra quam si quis sub qualibet occasione venire præsumpserit, indita superius distinctione plectetur. Et subscripserunt Episcopi
nume-

numero septuaginta duo.

Ex Synodo Romana tertia, Canone primo. Bene quidē fraternitas vestra Ecclesiasticis legibus obsequuta, sub diuini timore iudicij, quæ erāt statuenda definiuit, & ad iustitiæ cumulum peruenit dum sufficienter vniuersa complectitur, nec adiectione donationis inuasit, & iugum disciplina Ecclesiasticæ fecit respuere, quos propterea schisma fecisse apud vos constitit, quibus misericordiam tamen, quam Deus mandat vniuersis impendi (sicut oportuit) non negastis, si duritia cordis eorum non sibi acquirat pœnam, dum contemnit oblata remedia, quorum excessus enarrare difficile est.

Ex Synodo Romana quinta: Canone quinto. Si quis hæc quæ hodie in hac synodo prohibita sunt, infringere præsumperit, aut volūtariè transgredi tētauerit, si clericus est gradu proprio penitus careat: si verò monachus aut laicus fuerit, communionē priuetur. Et si non emendauerit vitium anathemate feriat. Canone 6. Adiecitque & dixit: Ea quæ ad suscipiendos veternosæ præsumptionis errores, vel infensæ Pontificibus præsumptionis morbos, quibus status affligi solet Ecclesiæ seruorumque eius deliberationem religioni congrua paci que constituit, perpetua seruentur firmitate, vt annuente Deo quem custodem rerum constat esse synodalis ordinatio vigeat, atque omnis qui sine personæ alicuius distinctione venire præsumperit, imposita superius distinctione plectetur. Vniuersa Synodus dixit: vt fiat rogamus, dictum est decies: vt

S r

scant

scandala amputentur, & insidiæ atque detractio-
nes erga Episcopos vitentur, rogamus. Dictum
est duodecies.

Ex sexta Synodo Romana: Quoniam religiosus
sancto spiritu congregante conuentus hortatur,
vt quæcunque pro disciplina Ecclesiastica neces-
saria sunt, cura diligentiore tractemus. Nos enim
& Apostolicæ sedis moderamine compellimur,
& Ecclesiasticarum rerum dispositione constri-
gimur, sic canonum paternorum decreta librare,
& retrò prætulorum antecessorumque nostrorum
decreta metiri, vt quæ præsentium necessitas tem-
porum restaurandis Ecclesijs relaxanda exposcit,
adhibita diligenti consideratione quantum fieri
potest auxiliante Domino temperemus: quia nos
(qui potissimi sacerdotis administramus officia)
transgressionum culpa respiciet, si in causis Dei
desides fuerimus inuenti, qui meminimus quod
timere debemus, qualiter comminetur Dominus
negligentiæ sacerdotum. Sanè reatu maiore deli-
quit qui potiore honore perfruitur, & grauiora
facit vitia peccaminum sublimitas dignitarum.
Ideo tacere non debemus, sed ea quæ necessari-
fore agnouerimus viriliter corrigere & emendi-
re satagamus, & ea quæ nociua sunt extirpare
(prout Dominus dederit) non negligamus. Ab
niuersis Episcopis & præbyteris acclamatum est.
Exaudi Christe, Symmacho Papæ vita. Dictum est
sexies: Hæc confirmamus, & hæc docemus. Dictum
est octies: Doctrinæ vestræ gratias agimus ingen-
tes. Dictum ex eadem Synodo: Vnde precamur
antiquorum Patrum regulas, quæ modo propter
inco-

incuriam quorundam quasi oblita habentur, renouantes: & tale iudicium super eis fiat vt aut manifestè hæretici, quia Ecclesiam Dei scindunt & anathematizati, atque ab Ecclesia Dei extorres habeantur, aut per satisfactionem Ecclesie ad poenitentiam & demum iuxta regulas Ecclesiasticas ad reconciliationem, & si digni inuenti fuerint, ad communionem recipiantur. Ibidem: Debet tamē esse prouiso, vt vindictam admonitio manifesta præcedat, & res vsurpata iniuste qui abstulit, aut iniuste ablatas retinet æquitate patrocinate legibus restituat. Quod si neglexerit, & necessitas compulerit, demum prædonem sacerdotalis districtio maturata percellat. Neque quisquam per internas res Deum defensare nitatur, quia Dei potentia cunctorum regnorum terminos singulari donatione concludit, quod si præsumpserit, & ipsius offensam, & prædictæ damnationis periculum sustinebit. Competitoribus etiam huiusce modi frena districtio imponimus, qui facultates Ecclesie sub specie largitatis regie, vel cuiuscunque potestatis improba subreptione peruaserint. Sera namque de his rebus pœnitentia commouemur, cū iam transactis temporibus contra huiusmodi personas canonum suffulti præsidio, se sacerdotes Domini erigere debuissent, vt non mansuetudo indulgentiæ ad similia perpetranda improborum audaciam adhuc quotidie prouocaret. Nunc tardè iniuriarum mole depressi, damnis quoque duris compellentibus excitamur: Quod si is cui res Dei competit in alijs quam vbi res agitur, maximè solet territorijs

commorari, sacerdotem loci ipsius ubi habitat Episcopus, illi huiusmodi prauitate contentus neglectu personę literis instructum reddat. Tunc antistes ipsius fratris anxietate comperta, aut persuasorem rerum Dominicarum admonitione corrigat aut prætaxata canonica districtione condemnnet. Vnde & Canonibus in Gangrensi Ecclesia Apostolica auctoritate conditis, de fructuum oblationibus quę ministris Ecclesię debentur, & de his quę in vñus pauperum conferuntur, scriptum habetur. Si quis oblationes Ecclesię accipere vel dare voluerit, propter conscientiam Episcopi, vel eius cuius huiusmodi sunt officia commissa, nec cum eius voluerit agere consilio, anathema sit.

Et iterum in eodem Concilio. Si quis oblata Deo dederit vel acceperit præter Episcopum, vel eum qui constitus est ab eo ad dispensandã misericordiam pauperibus, & qui dat, & qui accipit, anathema sit. Valdẽ iniquum ergo & ingratum sacrilegium est, vt quęcunque vel pro remedio peccatorum, vel salute vel requie animarum suarum vnusquisque venerabili Ecclesię contulerit, aut certẽ reliquerit, ab his quibus hæc maxime seruari conuenit, id est, Christianis, & Deum timentibus hominibus, & super omnia à principibus & primis regionum in aliud transferri vel conuerti. Propterea qui hæc non præviderit, & aliter quam scriptum est, prædia Ecclesijs petierit, vel acceperit, aut possederit vel defendiderit aut retinuerit, nisi citò se corraxerit, quo

quo iratus Deus animas percutit, anathemate feriatur, sitque accipiendi & danti & possidenti anathema, & institutæ poenæ contubernium asfiduum. Nec aliquo se ante tribunal Christi obstaculo muniat, qui à religiosis animabus ad substantiam pauperum derelicta, contra fas sine aliqua pietatis consideratione dispergit: Ab vniuersis Episcopis & præbyteris acclamatum est. Ut hæc penitus abscindatur rogamus. Dictum est quinquies: Ut hæc amputentur, precamur. Dictum est sexies: Ut res Ecclesiæ quibus traditæ sunt intemerato iure seruentur, rogamus. Dictum est septies: Ut secundum hoc quod persecuti estis synodali conuentu per omnia fiant, vnanimiter deprecantes rogamus. Dictum est octies: Ut in præsumptoribus vindicetur, rogamus.

Dictum est decies: Ut disciplina seruetur, rogamus. Dictum est vndecies: Quæ malè admissa sunt per vos corrigantur. Dictum est duodecies: Ut illicita facta amputentur, ita vt deinceps non fiant, rogamus. Dictum est tredecies: At Apostolica ordinatio illibata seruetur. Dictum est quatuordecies: Dignus Papa quod non licet, non fiat. Dictum est quindecies: Exaudi Christe, Symmacho. vita. Dictum est sexdecies: Ut canones custodiantur rogamus. Dictum est quindecies: Ut ordinatio Apost. seruetur. Dignus Papa, dignus Doctor. Dictum est nouemdecies: Hæc omnes vnanimiter confirmamus, & vt vnanimiter seruentur, rogamus. Dictum est vigesies.

§ 4

Hæc

Hæc timenda, hæc seruanda sunt. Dictum est vigesies: Per Dominum Petrum, & perpetuò seruentur rogamus. Dictum est vigesies: Qui hæc violarit in se, iuxta prætaxatum modum inueniat: Dictum est vigesies: Et factò silentio Symmachus Episcopus Ecclesiæ Catholicæ vrbis Romæ dixit: Præsentis diffinitionis formam, quæ iuxta sanctorum Patrum est statuta sententias, in omnium Ecclesiarum notitiam, peruenire decernimus, ne cuiquam pro sua possit ignoratione licere, quod non licet. Et qui talia præsumperint, sciant se prætaxato condemnatos esse modo. Similiter & hoc ad omnium Ecclesiarum notitiam vestram cunctorum exhortatione & iudicio censemus peruenire, & ab omnibus firmiter teneri, quia Episcoporum res Ecclesiæ non dubitantur esse, si in eorum facultatibus simili fuerit crudelitate grassatum, peruersores rerum memoratarum prædictæ canonum districtiōnis feriantur vindicta; vt qui moribus proprijs, ac nulla cōscientiæ castigatione corriguntur, saltem Ecclesiasticæ & canonicæ vindictæ perfodiantur aculeis. Generaliter verò quicumque res Ecclesiæ confiscare, aut competere, aut peruadere periculosa sua infestatione præsumperit, nisi se citissimè per Ecclesiæ de qua agitur satisfactione correxerit, perpetuo anathemate feriat. Similiter & hi qui res Ecclesiæ iussu vel largitione principū, vel quorundam potentum, aut quadam inuasiōe aut tyrannica potestate retinuerint, & filijs vel hæredibus suis (vt à quibusdam iam factum audivimus) quasi hæreditarias reliquerint, nisi ci-

tò res

tò res Dei admoniti à Pontifice agnita veritate reddiderint perpetuò anathemate feriantur.

Iniquum enim esse censemus, vt potius custodes chartarum, quam defensores rerum creditarum (vt præceptum) est iudicemur. Sanandum est ergo hoc celerius, ne longius execrandus animis morbus inserpat, vt si medicus cùm viderit hu-ius terreni corporis aliquem esse languorem, magnum suæ artis æstimat documentum, si citò quis illius internentu desperatus euadat: vel cùm postea vulnus aspexerit, adhibet fomenta vel cætera, quibus illud posset quod curatū fuerat vulnus obduci, ac si id manens sanari non poterit ne corpus reliquum sua tale corrumpat, ferro amputet quod nocebat, quo reliquum integrum seruet intactum.

Præcidendum id ergo est quod velut puro sanoque nimium corpori vulnus obrepit, ne cum tardius abstergitur in ipsis penè visceribus mali non haurienda sentina confidat. Ferro enim abscindenda sunt vulnera, quæ fomenta non sentiunt. Similiter & illi extorres debent fieri ab Ecclesia, qui sacerdotali admonitione non corriguntur, dicente Domino. Auferre malum à vobis, vniuersa synodus surgens acclamauit, vt ista fiat rogamus. Dicitum est octies. Ista seruentur, precamur, dicitum est decies: vt in perpetuum maneant, & vestra autoritate firmentur. Dicitum est duodecies. Exaudi Christe Symmacho Papæ vita dicitum est duodecies.

Et facto silentio Symmachus Episc. Ecclesiæ Catholicæ vrbis Romæ synodo præsidens dixit.

S 5 In

In hoc cognoscimus omnes quia Deum diligamus, si mandata eius faciamus. Hæc est enim charitas Dei, vt mandata eius custodiamus, & mandata eius graui non sunt. Iustus enim est Dominus & omnia iudicia eius iusta sunt, atq; omnes via eius misericordiae & veritas & iudicium. In manu Dei potestas terræ cui execrabilis est omnis iniquitas. In manu Dei potestas hominis, & super faciem scribæ imponit honorem suū. Perdit Deus memoriam superborum, & iniqua gerentium, & reliquit memoriam humilium & bonorum hominum. Hoc autem pro certò habet omnis qui rectè colit Deum: quia vita eius si in probatiõe fuerit, coronabitur, & si in tribulatione liberabitur: si verò in correctione fuerit ad misericordiam perueniet. Omne enim quod irreprehensibile est Catholica defendit Ecclesia. Nò licet ergo Imperatori vel cuiquam pietatem custodienti aliquid contra mandata diuina presumere, nec quicquam quod Euangelicis prophetisq; & Apostolicis regulis obuiat agere. Iniustum enim est iudicium, & definitio iniusta regio metu, vel iussu à iudicibus ordinata, non valet. Nec quicquam quod contra Euangelicã, vel propheticã, aut Apostolicã doctrinã, constitutionemq; eorum, siue sanctorum Patrum actum fuerit stabit: & quod ab infidelibus aut hereticis factum fuerit, omnino cassabitur. Nocua ergo sancti prædecessores mei damnae confidenter studuerunt, quorum & pusillitas mea (licet impar & minima) pro suscepto tamen diuina dignatione ministerio pedissequam cuperet existere. Va

re. Vt enim erit nobis qui huius ministerij onus susceptum habemus, si veritatem saluatoris nostri Iesu Christi quam Apostoli pradicauerunt, pradicare neglexerimus. Vt erit nobis si silentio veritate oppresserimus, qui erogare numularijs iubemur, id est, Christianos populos imbuere & docere. Quid in ipsius Christi futuro dicturi sumus examine, si sermonum eius veritatem cofundimur pradicare. Quid erit de nobis cum de commissis nobis animabus & de officio suscepto rationem iustus iudex Christus Deus noster distictam exegerit? Ideo nos oportet semper nocina refecare, & auxiliante Domino profutura erigere. Vnde obiurgando, hortando, suadendo, blandiendo, consulendo prodesse quibus possumus festinemus. Lingua nostra bonis fomentum sit prauis aculeus, timidos retundat, iratos mitiget, pigros exacuat, desides harrado succendat, refugietibus suadeat, asperis, blandiatur desperatos consoletur, vt quia doctores dicimur, via salutis gradientibus ostendamus. Simus in custodia vigilantes aditus, contra hostis insidias solliciti numiamus: & si quando oue pradicatam de commissis gregibus error abduxerit, toto illam annisu ad caulas reuocare dominicas contendamus, vt de pastoris nomine quod habemus non supplicium, sed pramium consequamur. Quia ergo in omnibus diuinae gratiae adiutorio opus est omnipotentis Dei assiduis precibus clementiam exoremus, quatenus ad haec nobis operanda & velle tribuat, & posse concedat, atque in ea nos via cum fructu boni operis quod se pastor pastorum esse restatus est, dirigat, vt sine quo nihil agere possumus, per ipsum omnia implere valeamus.

Vniuer.

Vniuersa synodus surgens acclamauit. Placeat omnia, vt perpetua stabilitate firmentur, rogamus. Dicitur octies. Et adiecit. Exaudi Christe Symacho vita. Dicitur octies: vt hæc inemendato iure custodiantur, precamur. Dicitur est duodecies: Qui hæc sponte violauerit, perpetuo anathemate feriatur, rogamus. Dicitur est quidecies vt decreta nostra confirmes, precamur. Dicitur est decies & octies. Et facto silentio, Symachus Episc. Ecclesiæ Catholicæ vrbis Romæ dixit. Acclamations vestras, synodique iudicium præsentia gesta suscipiant. Et adiecit: Ea quæ ad sopiendos veteris præsumptionis errores, vel infensæ rebus Ecclesiasticis ægritudinis morbos, quibus vniuersalis afficiebatur Ecclesia, deliberatio religioni congrua paci; constituit, firmitate perpetue ferientur, vt præstante Deo, quem custodem rerum constat esse bonarum, synodalis ordinatio vigeat, atque omnis qui sine personæ alicuius distinctione venire præsumperit, iudicta superius distinctione plectatur.

CAPVT IIII.

Ex Concilio Ilerdensi.

CAnone 16. Tamen quia ipsa sanctio (quod peius est) à multis clericis nunc cognoscitur violari, ita vt non iubente sacerdote expectorato affectu, totaque disciplinæ seueritate posthabita, immaniter quæ in domo Pontificali reperiuntur inuadunt, & abradunt, ided nunc hac huius placiti constitutione inter nos censura placuit custodiri,